

LBRIS

We know
books

OCTAVIAN
GOGA

SCRIERI

POEZIE
MĂRTURISIRI

Ediție de Ion Dodu BĂLAN

Știința

CUPRINS

Universul poetic al lui Octavian Goga (<i>Ion Dodu Bălan</i>)	5
Tabel cronologic (<i>I.D.B.</i>)	54
Notă asupra ediției (<i>Editorii</i>)	63

POEZIE

Din volumul POEZII (1905)

Rugăciune	66
Plugarii	67
Noi [<i>La noi sunt codri verzi de brad</i>]	69
Oltul	70
Casa noastră	73
Apostolul	75
Dascălul	76
Dăscălița	78
Bătrâni	79
Reîntors	80
Departa	82
Dorința	83
Zadarnic [<i>Noroc, logofeți de-acum zece ani!</i>]	84
De-o să mor	85
În codru	86
Dimineața	87
Pe înserate	88
De la noi	89
Cântăreților de la oraș	91
Sara	92
Lăutarul	93
A murit... ..	94
La groapa lui Laie	95
Cântece (I-VI)	96
Pribeag	100
Pace [<i>Luna-ți picură argintul</i>]	101
Cade-o lacrimă	102
Singur [<i>Bolnăvit de doruri multe</i>]	102
Părăsiți	103

Ruga mamei (fragment)	104
Zadarnic [<i>Zadarnic plânge vântul și nuci plâng bătrânii</i>]	105
La stână	106
Toamnă	106
Copiiilor (I-II)	107
Părăsit	109
Despărțire [<i>Azi moare-nfiorarea cetăților de stele</i>]	109
Învins	110
<i>Solus ero</i>	111
Noapte	112
Clăcașii	114
Așteptare [<i>Sat din margine de codru</i>]	118

Din volumul NE CHEAMĂ PĂMÂNTUL (1909)

<i>Fecunditas</i>	120
Prăpastie	121
Cântecelme mele	123
Cosașul	124
Portret	126
De demult... ..	126
Colindă	128
Un om	129
Zile rele	131
Graiul pâinii	132
Cain (1909)	133
O țară știu (1907)	134
În munți	135
<i>Prima lux</i>	137
Cantorul Cimpoi	138
Străinul	139
Mi-a bătut un moș la poartă... ..	141
Scrisoare	141
Lăcaș străbun	142
Ion Crâșmarul	145
Acasă [<i>...Dar nici că vrei să pleci atunci</i>]	146
Nepotrivire	147
Asfințit	148
Carmen	149
O rază	150
Iubirea mea	152
Fior	153
Noi ne-ntâlnim	154
Rapsodie	154
Trandafiri	156

Ești singură	156
Sufletul [<i>Pustiitate largă și-atâta de săracă</i>]	157
A fost odat'... ..	158
Revedere [<i>Un cântec legănat odată</i>]	158
Răsună toaca... ..	159
Cântece (I-VI)	160
Moș Crăciun [<i>Dragi copii din țara asta</i>]	162
Sonet [<i>Cuprinde-mă din nou, singurătată</i>]	163
Sonet (<i>Tu, tainică, curată Poezie</i>)	163
E sărbătoare	164
<i>Tempora</i>	165
Frumoasa cea din urmă	166
Poezie	170

**Din volumul
DIN UMBRA ZIDURILOR (1913)**

Revedere [<i>Tu, minunată poezie</i>]	172
---	-----

Din umbra zidurilor

Oaspe vechi	173
Agonie	174
Paris (I)	175
Ziua (II)	176
<i>Notre Dame</i> (III)	176
Felinarul (IV)	177
În muzeu	177
<i>Cinquecento</i>	179
Mama	180
Măsuța mea	182
Oameni	183

Cântă apele

La mal [<i>Mândra apelor crăiasă</i>]	183
<i>Aeternitas</i>	184
Furtuna	185
Mare Moartă	186
<i>De profundis</i> [<i>Plâng apele în noaptea asta</i>]	187
Lacul	188
Mama Venerii eterne	188
Eu stau la mal... ..	189
Scrisoarea ta... ..	189
Gândește-te... ..	190
<i>Scirocco</i>	191

Poet [Când l-au închis după zăbrele]	191
Vorbeau azi-noapte două ape... (1812-1912)	192
Doina	194
Voi veniți cu mine...	195
Inima [Biată inimă bolnavă]	196
Strămoșii	197
<i>Carmen laboris</i>	199
Scrisoare (Contesei de Noailles, născ. principesa Brâncoveanu)	200
Moș Crăciun [Moș Crăciun cu barbă albă, Moș Crăciun cu traista plină]	201
Eu știu un basm...	202

Clipe

Trage-ți oblonul...	203
Cântecele mele	204
Poetul [Un cavaler cu ochi de vultur, cu inima de fată mare]	204
Mi-am făcut un cântec	206
Un trandafir se stinge	206
Păcat	207
Taina	207
Toamnă nouă	208
Mă-ntorc din nou...	209
Lacrimi	209
Cântece (I-VII)	210
Tăcerea ta...	213
Singurătate	213
Coboară toamna...	214
Singur [Pustietate arsă mi-e sufletul acuma]	215
Sonet [Acum din nou îmi treci pe sub fereastră]	215
Amurg	216
În brazi	216
Blestem	217
O lacrimă	218
La moarte	218
Cum zbori cu trenul	219
În drum	220
Moștenire	221
O clipă	222
Așteptare (fragment)	222
Noapte	223
Apus [Iubirea mea-i o blândă rază]	223
Pe-un album	224
<i>Mors magna</i>	224

Fără țară	225
Așteptare [<i>Mor clipe mute, numărate</i>]	226
Pajurei cu două capete	227
Țara mea de suflet	228
Sângele	229
În pacea mută	231
10 Mai 1915	231
Atunci	233
Portretul	233
Trenurile	235
Apostolul [<i>Văzduhul îl despică iarăși sinistrul țipăt de aramă</i>]	236
<i>Flamma mundi</i>	236
În mormânt la Argeș	237
Bal la palat (Romanță neutrală)	238
Pribeag străin	240
Latinitatea strigă din tranșee	241
Neutralul	241
Unui orb (Cu prilejul bătailor de flori de la București)	242
Lupul	243
Boboteaza	244
Trecea convoiul mortuar	244
Aducerile-aminte	245
Lui Petöfi	246
Unui scriitor vândut	246
Noapte (I–III)	247
Doi frați	249
Pribeag [<i>Pe drumul meu de pribegie</i>]	249
Hora valurilor (I–II)	249
Poveste (1914)	251
Sufletul (după Ada Negri)	252
<i>Dies illa</i>	254

Din volumul
DIN LARG (1939)

Poezii postume

Din larg

Din larg	255
Profetul	256
Isus pe valuri	257
Poetul [<i>El nu-i canar de colivie</i>]	259
Stejarul	260

Război

<i>De profundis</i> [<i>Nu mai sunt șesuri netede în țară</i>]	262
Poveste veche	264
Pământ și cer (I–III)	264
Ceahlăul	266
Afară trece moartea	267
Vorbesc tăcerile	267
În bivuac, la Akkerman	268
Hora morții	269

Noi

Înviere [<i>A fost o lungă, jalnic-agonie</i>]	270
<i>Vita nuova</i>	270
Tovarăși	271
Pustiu	271
În noapte	272
Strigoii	272
Tristia	273
<i>Breve sogno</i>	273
Departee [<i>Și-acuma, când pământul și apa ne desparte</i>]	274
Cântec [<i>Eu ți-am făcut un cântec, o salbă împletită</i>]	274
Sufletul [<i>Ți-e sufletul o mare-nviforată</i>]	275
Cărbunii	275
Chemare	276
Munții	276
Paris	276
Așteptare [<i>Trei trandafiri într-un pahar</i>]	277
O ramură întârziată	277
Trecutul	278
Apus [<i>Duminică. Nu-i nimeni pe alee</i>]	279
Din viață [<i>În largul mării fără margini, în largul mării zbcucumate</i>]	279
<i>Resurrectio</i>	280
<i>Tibi mare</i>	281
<i>De profundis</i> [<i>Din sufletul meu, peșteră uitată</i>]	281
La mal [<i>Sus, munte de piatră, cu fruntea de var</i>]	282
<i>Mare aeternum</i>	282
Trec clipele	283
<i>Pax nobis</i>	283

Am fost...	284
<i>Post bellum</i>	285
Cetind pe Baudelaire	285
Ascultând „Messias” de Händel	286
Karlsbad	287
Marienbad	287
Franzensbad	288
Cântă moartea	288

În sat

Cântecul cămășii (fragment)	289
În mine câteodată	290
Trecea un om	290
Bisericuța din Albac	291
Vânt de seară	292
În țintirim	292

Din PERIODICE

Atunci și acum	294
Nu-i fericire pe pământ	294
Așa a fost să fie... ..	295
Azi și mâne... ..	296
Dragoste și gânduri	296
În taina sării	297
Adevăruri triste... ..	298
Stana	299
<i>In calumniatores</i>	301
Împăcare	302
Lacrămi... ..	304
Pe uliță	305
Mai rămâi... ..	306
Măgdalina	307
Pe gânduri	308
Te-ai dus... ..	310
Aș vrea... [<i>Aș vrea un cântec nou odat'</i>]	311
Dacă... ..	312
Blondinei	313
Adevăr... ..	313
Din viață [<i>L-a râs – amar l-a râs copila</i>]	315
Clipe senine... ..	315
Ostenit... ..	316
Tu dormi... ..	316
Te-ai dus... ..	317

Dragoste barbară	318
Despărțire [Uite, ți spun: Deschide-mi calea! Te-am urât! Ți-o spun în față] ...	319
Noi și ele (I-II)	322
Cântec [În salbă multe mărgele]	323
Cântec modern	323
Abătut... ..	324
<i>Necessitas facit versum</i>	324
<i>Varietas</i>	325
Zâmbet trist... ..	326
Ironie	326
Rugăminte... ..	327
Răs printre lacrimi	327
Pe pat	328
Fii pe pace!	331
Sonet [La sânul tău cuprinde-mă, natură]	332
Să tac?... ..	333
Ție!... ..	334
Rămas-bun	335
Din viață [Era drăguță, dar sfioasă]	336
Domnului să ne rugăm	336
Prietenei	337
Unui prieten	338
Curând	339
De pe stradă	339
<i>Carmen miserabile</i>	340
Fragment	340
Acasă [Al pribegirei mele drum]	341
Vis maior (I-II)	342
Noi [Nu-i pe întregul bulevard]	343
Să plec... ..	344
„L-a luat Dumnezeu” (Vecina Safta)	345
Așteptare [În umbra plopilor cărunți]	346
Ciorile	347
Lui Avram Iancu	348
Perdita	349
[Trecutul s-a ivit în prag]	349
Lui Dundel	350

MĂRTURISIRI

Fragmente autobiografice	352
Fărămituri	371
NOTE ȘI COMENTARIU	384
ICONOGRAFIE	389

**Din volumul
POEZII
(1905)**

RUGĂCIUNE

Rătăcitor, cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios, stăpâne,
În fața strălucirii tale.
În drum mi se desfac prăpăstii,
Și-n negură se-mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte, -orânduie-mi cărarea!

În pieptul zbuciumat de doruri
Eu simt ispitele cum sapă,
Cum vor să-mi tulbure izvorul
Din care sufletul s-adapă.
Din valul lumii lor mă smulge
Și cu povața ta-nțeleaptă,
În veci spre cei rămași în urmă,
Tu, Doamne, văzul meu îndreaptă.

Dezleagă minții mele taina
Și legea farmecelor firii,
Sădește-n brațul meu de-a pururi
Tăria urii și-a iubirii.
Dă-mi cântecul și dă-mi lumina
Și zvonul firii-ndrăgostite,
Dă-i raza soarelui de vară
Pleoapei mele ostenite.

Alungă patimile mele,
 Pe veci strigarea lor o frângă,
 Și de durerea altor inimi
 Învăță-mă pe mine-a plânge.
 Nu rostul meu, de-a pururi pradă
 Ursitei maștere și rele,
 Ci jalea unei lumi, părinte,
 Să plângă-n lacrimile mele.

Dă-mi tot amarul, toată truda
 Atâtor doruri fără leacuri,
 Dă-mi viforul în care urlă
 Și gem robiile de veacuri.
 De mult gem umiliții-n umbră,
 Cu umeri gârbovi de povară...
 Durerea lor înfricoșată
 În inimă tu mi-o coboară.

În suflet seamănă-mi furtună,
 Să-l simt în matca-i cum se zbate,
 Cum tot amarul se revarsă
 Pe strunele înfiorate;
 Și cum sub bolta lui aprinsă,
 În smalț de fulgere albastre,
 Încheagă-și glasul de aramă:
Cântarea pătimirii noastre.

PLUGARII

La voi aleargă totdeauna
 Truditu-mi suflet să se-nchine;
 Voi singuri străjuiți altarul
 Nădejdi noastre de mai bine.
 Al vostru-i plânsul strunei mele,
 Creștini ce n-aveți sărbătoare,
 Voi, cei mai buni copii ai firii,
 Urziți din lacrimi și sudoare.

Cu mila-i nesfârșită, cerul
 Clipirii voastre-ndușate
 I-a dat cea mai curată rază
 Din sfânta lui seninătate.
 El v-a dat suflet să tresară
 Și inimă să se-nfioare,
 De glasul frunzelor din codru,
 De șopot tainic de izvoare.

În coapsa grăitoarei miriști
 Devreme plugul vostru ară;
 E primăvară pe câmpie,
 Și-n ochiul vostru-i primăvară.
 Blând tainele vi le desface
 Din sânu-i milostiva glie,
 Căci toată floarea vă cunoaște
 Și toată frunza ei vă știe.

Purtați cu brațele-amândouă
 A muncii rodnică povară,
 Sub strălucirea-nlăcrimată
 A dimineților de vară.
 Și nimeni truda nu v-alină,
 Doar bunul cerului părinte,
 De sus, pe frunte vă așază
 Cununa razelor lui sfinte.

A voastră-i jalea cea mai mare,
 A voastră-i truda cea mai sfântă,
 Stăpânul vitreg vă lovește,
 Când cerul bine-vă-cuvântă.
 Dar dacă-n schimbul pâinii voastre,
 Piticul vă plătește fiere,
 Îndurător v-ascultă Domnul
 Și vă trimite mângâiere.

Când doarme plugul pe rotile,
 În pacea serilor de toamnă,
 La voi coboară Cosânzeana,
 A visurilor noastre doamnă.

Vin crai cu argintate coifuri
Și-n aur zânele bălaie.
Atâta strălucire-ncape
În bietul bordeiaș de paie.

Frați buni ai frunzelor din codru,
Copii ai mândrei bolți albastre,
Sfințiți cu roua suferinții
Țărâna plaiurilor noastre!
Din casa voastră, unde-n umbră
Plâng doinele și râde hora,
Va străluci odată vremii
Norocul nostru, -al tuturoră.

A mea e lacrima ce-n tremur
Prin sita genelor se frânge,
Al meu e cântul ce-n pustie
Neputincioasa jale-și plânge.
Ci-n pacea obidirii voastre,
Ca-ntr-un întins adânc de mare,
Trăiește-nfricoșatul vifor
Al vremilor răzbunătoare.

NOI

La noi sunt codri verzi de brad
Și câmpuri de mătășă;
La noi atâția fluturi sunt,
Și-atâta jale-n casă.
Privighetori din alte țări
Vin doina să ne-asculte;
La noi sunt cântece și flori
Și lacrimi multe, multe...

Pe boltă, sus, e mai aprins,
La noi, bătrânul soare,
De când pe plaiurile noastre
Nu pentru noi răsare...